

Говор замјеника предсједавајуће Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине др Дениса Звиздића на свечаној академији "Дан Европе у БиХ 2021."

Сарајево, 12. мај 2021.

"Поштовани организатори,
Цијењени гости,
Драги пријатељи,

Велико ми је задовољство што данас присуствујем манифестацији Европског покрета у Босни и Херцеговини и што и на овај свечан начин обиљежавамо важне празнике - Дан Европе и Дан побједе над фашизмом.

Грађани БиХ који у скоро апсолутној већини подржавају ЕУ интеграције БиХ, као и институције државе БиХ које су ЕУ интеграције дефинирале као један од два најважнија вањскополитичка приоритета, су јасно потврдили да желимо бити дио европске заједнице коју је прије седам деценија својом иницијативом за стварање Европске уније покренуо Роберт Сцхуман.

Данас је Европска унија гарант мира и стабилности, и покретач и генератор економског развоја земаља које су њене чланице, али и оних које желе да то постану.

Босна и Херцеговина се налази у континуираном процесу ЕУ интеграција, који је у одређеним периодима, посебно од 2015. до 2018. године био врло конкретан и успјешан, са видљивим и кредибилним напретком, док је у неким фазама, као што је у задњих пар година, тај процес нажалост, постао оптерећен бројним застојима и блокадама, сто је значајно успорило захтијевану динамику европских интеграција.

Као што сам већ нагласио, у периоду од 2015. до 2019 године, вриједно, посвећено, пожртвовано и успјешно смо радили на реализацији бројних и врло захтјевних задатака које смо у том периоду добијали од Европске комисије.

Усвојили смо стотине различитих докумената битних за европски пут БиХ, бројне цјелодржавне стратегије које су нам омогућиле развој транспортне, енергетске и дигиталне инфраструктуре, као и приступ фондовима, најповољнијим кредитима и инвестицијама у области инфраструктуре, пољопривреде и заштите околиша. Одговорили смо на скоро 4.000 питања чиме смо успјесно реализирали један од најсложенијих и најзахтјевнијих задатака у процесу европских интеграција Босне и Херцеговине и приближили смо се породици европских земаља којој Босна и Херцеговина сигурно и припада јер је дио њене историје и њене културе.

Предаји одговора на упитник претходио је период континуираног и конзистентног вођења европског процеса од стране Вијећа министара на чијем сам челу тада био, које је имало за резултат врло конкретне показатеље постигнутог напретка који је и сама ЕУ препознала у својим званичним документима. Ступањем на снагу Споразума о стабилизацији и придруживању у јуну 2015. године, седам година након потписивања, покренут је формални дијалог на највишем политичком нивоу између БиХ и ЕУ кроз одржавање састанка Вијећа за стабилизацију и придруживање, те редовно одржавање свих званичних састанака између БиХ и ЕУ у циљу праћења provedбе Споразума. Испуњени су кључни предусјети за деблокирање напредовања БиХ на путу ка ЕУ и покретање процеса израде Мишљења од стране Европске комисије, које је окруњено подношењем одговора.

У сарадњи са свим нивоима власти у БиХ тадашње Вијеће министара усвојило је Реформску агенду, усаглашен је механизам координације процеса европских интеграција као инструмент за припрему усаглашеног Одговора БиХ на Упитник Европске комисије. Интензивирана је сарадња са свим тијелима ЕУ путем одржавања редовних састанака са највишим званичницима ЕУ, те обраћања на

кључним тијелима ЕУ на којима су комунициране јасне позиције и одређења БиХ за даље напредовање на путу ка ЕУ.

Босна и Херцеговина је тада била дио свих регионалних процеса европских интеграција, првенствено кроз редовно учешће у Берлинском процесу и слиједом тога на самитима у Бечу, Паризу, Трсту и Лондону. Улога БиХ као и остатка региона у односима са ЕУ је нарочито добила на значају презентацијом Стратегије Европске комисије за Западни Балкан од фебруара 2018. године, којом је јасно потврђена перспектива чланства у ЕУ.

Добили смо Мишљење о захтјеву за чланство БиХ, послје чега треба да слиједи кандидатски статус и припрема за отварање кластера преговора. То је тежак и захтјеван пут који захтијева тешке, али љековите реформе и промјене досадасњих матрица понашања, али пут ЕУ интеграција нема алтернативу - то је императив којем морамо бити посвећени, без обзира на очекиване проблеме и могуће застоје.

Поштоване даме и господо,

с разлогом сам вас подсетио на четири најбоље европске године Босне и Херцеговине. Сматрам да о томе требамо јавно говорити, јер је то релевантан показатељ да се са искреном посвећеношћу и напорним радом може пуно тога урадити и да ово стање какво имамо сада може бити боље и другачије. Тренутно имамо одређени застој у европским интеграцијама Босне и Херцеговине. И о томе требамо отворено говорити. Сматрам да су разлози објективне и субјективне природе.

Главни објективни разлог је свакако пандемија коронавируса која у политичком, економском и у здравственом смислу оставља огромне посљедице, како за земље Западног Балкана, тако и за земље чланице Европске уније. Због пандемије, Европска унија је фокус дјеловања ставила на спашавање живота грађана, тј. на набавку вакцина и друге медицинске опреме, те на привредни опоравак.

Важно је нагласити да је Европска унија по ко зна који пут показала солидарност и прве дозе вакцина из оквира програма помоћи ЕУ за Босну и Херцеговину већ су дошле. План је да земље Западног Балкана до јесени ове године добију преко 650.000 доза вакцина. У име грађана Босне и Херцеговине изражавам захвалност на томе.

Када престану објективни разлози узроковани пандемијом коронавируса и када се Европска унија посвети проширењу на начин како је то било у ранијем периоду, можемо очекивати да и Босна и Херцеговина добије шансу за убрзани напредак на путу ЕУ интеграција. Међутим, то није унилатерални, већ двосмјерни процес.

Одлука о кандидатском статусу није само на Европској унији, већ је највећим дијелом и на домаћим политичким актерима земље аспиранта за чланство. Ту долазимо до субјективних разлога за застој у ЕУ интеграцијама. У семантичком, колоквијалном дискурсу сви се залажу за ЕУ интеграције, али у оперативном смислу не ради се довољно на реализацији 14 приоритета и реформи које морамо реализирати на путу ка ЕУ. Органи Европске уније од нас не траже ријечи, већ дјела.

Истовремено, поруке које чујемо, као сто су оне са засједања Вијећа за вањске послове ЕУ да је перспектива Западног Балкана у ЕУ, су охрабрујуће и због тога сам и даље оптимистичан када је у питању одобравање кандидатског статуса за Босну и Херцеговину.

Додјела кандидатског статуса, и то је порука нашим пријатељима у ЕУ, била би мали корак за Европску унију, али огроман корак за Босну и Херцеговину. То би биле трачнице ка Европској унији са којих не би било немогуће скренути Босну и Херцеговину.

Надам се и чврсто вјерујем да је Брисел свјестан важности додјеле кандидатског статуса и очекујем да ће се приликом доношења такве одлуке имати у виду, не само технички, већ и политички разлози.

Ово посебно истичем јер није довољно само пратити техничку реализацију реформи, већ треба пронаћи баланс између потребе да се у Босни и Херцеговини сачува отворена европска перспектива, а што кандидатски статус сигурно нуди, и чињенице да на том путу ипак морамо урадити пуно техничког и легислативног посла. На политичком плану, треба нам прелазак из дејтонске у бриселску фазу, а тај моменат десит ће се са добијањем кандидатског статуса.

У том погледу, до сада смо већ подузели одређене кораке ка реализацији 14 приоритета. То може свакако брже, али није неважно подсјетити да су одржани избори у Мостару, да је у току израда Програма интегрисања за приступање ЕУ, да је усвојен Пословник о раду Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање који ће у јуну ове године службено почети да функционише на заједничком нивоу ЕУ - БиХ, да је усвојена Стратегија за реформу јавне управе и пратећи акциони планови, да је усвојена Државна стратегија за рад на предметима ратних злочина, а да је усвајање Закона о јавним набавкама сада у амандманској фази у Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ и чврсто вјерујем да ће овај важан, системски Закон бити усвојен у парламентарној процедури.

Све ово значајни су искораци Босне и Херцеговине на европском путу, мада ћемо се сложити да може и брже и боље, посебно у дијелу који се односи на усвајање закона, као и на владавину права и имплементацију пресуде Сејдић и Финци и других које захтијевају и измјене Устава Босне и Херцеговине.

На крају, желим још једном подсјетити да није без разлога 9. мај Дан Европе уједно и Дан побједи над фашизмом. Смисао оснивања Европске уније, односно њене претече Европске заједнице за угаљ и челик јесте изградња трајног мира и солидарности на тлу цијеле Европе. И да је Европска унија најуспјешнији мировни

пројекат у историји човјечанства показује податак да на тлу земаља које су биле дио ове заједнице није било рата више од 70 година.

Дакле, креирање Европске уније кореспондира са побједом над фашизмом и данас када нажалост, свједочимо појави неофашистичких идеја, важније је него икада да се таквим идејама супротставимо заједничким снагама. Босна и Херцеговина, која је по свом хабитусу антифашистичка и европска земља, жели бити дио такве породице модерних и демократских земаља и због тога желимо да наша будућност буде искључиво у Европској унији.

Драги пријатељи, хвала на пажњи и желим вам свако добро."